

[Niels Westerby.]

sammenslutninger, faglige og erhvervsøkonomiske, og at det også bør gælde for aktieselskaber og andelsforeninger, at et flertal ikke kan tvinge et mindretal til at medvirke til noget politisk formål, som mindretallet ikke synes det vil være med til at fremme. Det kan godt være, at vi inden anden behandling vil prøve på at formulere visse ting i loven noget klarere, men der er ikke nogen tvivl om, at princippet i dette lovforslag set med vore øjne er rigtigt. Det kan tit være vanskeligt at værne det enkelte menneskes personlige frihed i et moderne, kompliceret samfund. Her er et område, hvor det er muligt at værne om den enkeltes samvittighed, og så bør det ske.

Justitsministeren (*K. Axel Nielsen*): Jeg vil gerne takke hr. Henry Christensen for complimenten om, at jeg af og til kan være et fornuftigt menneske — jeg sætter en streg under „af og til“. Det er ikke sikkert, jeg har fortjent complimenten i dag; i hvert fald har jeg forstået, at det ikke lykkedes mig at trænge ind til hr. Henry Christensens bevidsthed, dengang jeg omtalte også menneskerettighederne i forbindelse med det lovforslag, der her behandles.

Jeg er da enig med hr. Henry Christensen i — det vil jeg gerne fastslå her — at det hører til menneskets elementære rettigheder, at det selv må bestemme, hvilket parti det vil stemme på. Principielt, altså som hovedregel, vil jeg også godt give tilslutning til, at det enkelte menneske må bestemme, hvilket parti det vil støtte økonomisk. Men her som i så mangfoldige andre tilfælde kommer der konflikter mellem demokratiets regler og den enkeltes interesse. Det hører nu engang med til demokratiets regler, at flertallet skal bestemme — det gælder også her i denne sal — og derfor vil en flertalsbestemmelse ofte over for den enkelte kunne virke på en sådan måde, at han føler sig forurettet. Vi kan jo nu engang ikke varetage alles interesser.

Fagbevægelsen bygger på foreningsdemokratiet, altså på principper, hvorefter flertallet i fagbevægelsen bestemmer, hvordan fagbevægelsen skal administreres; det må være afgørende. I sin konsekvens indebærer demokratiet, at mindretallet undertiden må give afkald på egen fordel til fordel

for flertallets. Det er det samme her; men det spiller naturligvis en rolle — som det også er fremhævet i højesteret, og som jeg gjorde opmærksom på i mit første indlæg — om det er et i forhold til helheden ubetydeligt beløb, der er tale om, når der skal afgives noget af kontingentet. I den forbindelse vil jeg da gerne henlede opmærksomheden på højesterets præmisser, altså vel at mærke på flertallets. Hr. Thestrup var så venlig at citere mindretallets. Jeg lægger nu mere vægt på flertallets, og det er vi i almindelighed også nødt til. Når højesteret træffer en afgørelse med 5 stemmer mod 2, ja, så er det de 5 stemmer, der afgør, hvad der er ret her i landet; det er det, vi skal lægge vægt på; det er det, vi skal arbejde efter. Må jeg have lov at citere følgende passus af højesterets flertals præmisser:

„Den således gennem en lang årrække praktiserede ordning findes, uanset den betydning, som et medlemskab af den indstævnte forening har for opnåelsen og bevarelsen af arbejde som chauffør, ikke at gøre et sådant indgreb i den enkeltes ret til politisk frihed, at appellantens over for indstævnte har kunnet gøre krav på at være medlem uden at deltage i ordningen gennem sin kontingentbetaling på lige fod med de øvrige medlemmer.“

Det synes jeg er nok så væsentligt, eller rettere sagt, det er det væsentlige; det andet er i relation til det, vi drøftede i dag, uden betydning.

Hr. Henry Christensen henviste til den engelske ordning. Her vil jeg dog gøre opmærksom på, at baggrunden for den engelske ordning er, at britiske fagorganisationer for de flestes vedkommende er kollektive medlemmer af Labour Party med de deraf følgende forpligtelser. Under et sådant system, hvor fagbevægelsen kollektivt er indmeldt, er det en mere naturlig ting, at der bliver en adgang for den enkelte til at sige fra. Men der er en helt anden forhistorie for dette. Som jeg sagde, da jeg før havde ordet, stammer ordningen helt fra 1913, og vi kan ikke uden at fordybe os i arbejderbevægelsernes historie i de to lande bruge det som sammenligningsgrundlag.

Jeg takker hr. Anker Jørgensen for tilslutningen til mine synspunkter og må vel også